

Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

**55. ročník
2025/2026**

propozice

Tematické zaměření ročníku:

„Dvě strany téhož příběhu: Jak muž a žena kráčeli dějinami – spolu, proti sobě i vedle sebe“

Dějepisná olympiáda je jednotná pro celé území České republiky a je organizována ve dvou kategoriích a ve čtyřech soutěžních kolech.

- I. **kategorie** je určena žákům 7.-9. ročníků základních škol, 2.-4. ročníků osmiletých gymnázií a 1. a 2. ročníků šestiletých gymnázií;
- II. **kategorie** je určena žákům 1.-4. ročníků středních škol, 5.-8. ročníků osmiletých gymnázií a 3.-6. ročníků šestiletých gymnázií.

Postupová kola, termíny jejich konání:

školní kola	24.-28.11. 2025	Přesný termín ve stanoveném rozmezí určí škola.	Škola zašle předsedovi okresní komise, případně krajskému koordinátorovi seznam žáků navržených k postupu do okresního kola. Do okresního kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů), a to maximálně 3 z jedné školy (včetně vítěze). Organizátor okresního kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.
okresní kola	12.-14.1. 2026	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí příslušné oddělení krajského úřadu (KU), resp. organizace jím pověřená po dohodě s okresní komisí DĚO.	Organizátor okresního kola zašle předsedovi krajské komise, případně krajskému koordinátorovi, seznam žáků navržených k postupu do krajského kola. Do krajského kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů). Organizátor krajského kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.

krajská kola	30.3.-1.4. 2026	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí KÚ, resp. organizace jím pověřená po dohodě s krajskou komisí DĚO.	Do ústředního kola postupuje z každého krajského kola vždy vítěz a dále nejlepší řešitelé z celé republiky , které vybere tajemník ústředního kola podle počtu získaných bodů, bez ohledu na zastoupení krajů, a tak, aby celkový počet účastníků ústředního kola nepřesáhl 50 v obou kategoriích dohromady. Řešitelé postupující do celostátního kola musí dosáhnout minimálně 70% z maximálního počtu bodů (a to i v případě vítěze krajského kola).
celostátní kolo	20.-21.5. 2026	Organizátor krajského kola zašle nejpozději do 12. 4. 2026 na adresu deo@uhk.cz seznam všech účastníků krajského kola s dosaženým počtem bodů u každého účastníka. Počty soutěží a hodnocení všech postupových kol. U 5 nejlepších účastníků uveďte: <ul style="list-style-type: none"> ▪ NÁZEV A ADRESU ŠKOLY ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA SOUTĚŽÍČÍ (e-mail) ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA UČITELE, KTERÝ ŽÁKA NA OLYMPIÁDU PŘIPRAVOVAL (e-mail, telefon) Tajemník soutěže zašle vybraným soutěžíčím pozvánku s informacemi a pokyny k celostátnímu kolu. Součástí celostátního kola je písemný test a tvorba historického výstupu s prezentací (obě soutěžní části budou realizovány v místě konání, nebude nutné zasílat nic předem).	

Zadání pro jednotlivá kola soutěže budou spolu s řešením zaslána **krajským koordinátorům soutěží** (pracovníci KÚ).

Termíny odeslání soutěžních otázek koordinátorům:

pro školní kola: **18. 11. 2025** (termín zaslání školám 20. 11. 2025)

pro okresní kola: **6. 1. 2026** (termín zaslání školám 8. 1. 2026)

pro krajská kola: **24. 3. 2026** (termín zaslání školám 26. 3. 2026)

Důležité upozornění

Z důvodu regulérnosti soutěže prosíme o dodržení jednotných termínů stanovených v propozicích. V případě opodstatněné změny termínu okresního či krajského kola nahlaste vše tajemníkovi soutěže! Po skončení termínu stanoveného pro dané kolo v propozicích bude **správné řešení zveřejněno na webových stránkách soutěže. Prosím, nesdělujte** správné řešení před skončením termínů pro konání jednotlivých kol a **nezveřejňujte je** na webu dříve, než bude vše zveřejněno oficiálně!!

Organizace soutěže

Soutěž je určena zájemcům o historii. Ve všech kolech **řeší soutěžíčící zadané úkoly samostatně v časovém rozpětí 90 minut** s časovou rezervou na odevzdání. **Utajení textů úloh je nezbytnou podmínkou regulérnosti soutěže.** V průběhu všech kol soutěže není povoleno používat jakékoliv studijní materiály.

Elektronickou přihlášku do ústředního kola může vyplnit a zaslat soutěžíčící, rodič či vyučující, který soutěžíčícího na soutěž připravoval. Přijetím elektronické přihlášky je soutěžíčící do ústředního kola olympiády závazně přihlášen.

Kontakty:

Pro obvodní kola Prahy 2 I. a II. kategorie

Mgr. Alena Charamzová ml.

DDM Praha 2, Slezská 21, Praha 2, 120 00

e-mail: alena.charamzova@ddm-ph2.cz, tel.: 602 258 216

Krajský garant Mgr. Tereza Majorová

Oddělení volného času Odbor školství, mládeže a sportu

Magistrát hlavního města Prahy

Jungmannova 35/29, Praha 1, 110 00

e-mail: tereza.majorova@praha.eu, tel.: 236 005 869

Garant: Mgr. Tamara Tomanová, Ph.D., email: tomanta1@uhk.cz

Tajemnice: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D., email: veronika.stredova@uhk.cz

Webové stránky: [Dějepisná olympiáda - Univerzita Hradec Králové](#)

Facebook: [Facebook](#)

Oficiální e-mail: deo@uhk.cz

Doporučená studijní literatura a zdroje

I. kategorie	II. kategorie
<p>Školní kolo</p> <p>Učebnice a dějepisné atlasy pro základní školy a odpovídající ročníky gymnázií.</p> <p>Lenderová, Milena - Kopičková, Božena - Burešová, Jana - Maur, Eduard. Žena v českých zemích od středověku do 20. století. eds. Milena Lenderová, Božena Kopičková, Jana Burešová, Eduard Maur. Praha : Nakladatelství Lidové Noviny, 2009. 853 s. : il. (Česká historie) ISBN:978-80-7106-988-1</p> <p>Co dělají ženy na fotografii?</p>	<p>Školní kolo</p> <p>Učebnice a dějepisné atlasy pro střední školy.</p> <p>Lenderová, Milena - Kopičková, Božena - Burešová, Jana - Maur, Eduard. Žena v českých zemích od středověku do 20. století. eds. Milena Lenderová, Božena Kopičková, Jana Burešová, Eduard Maur. Praha : Nakladatelství Lidové Noviny, 2009. 853 s. : il. (Česká historie) ISBN:978-80-7106-988-1</p> <p>Čím mohly být ženy ve středověku?</p> <p>Světová válka mění společenské postavení ženy - ČT edu - Česká televize</p>
I. kategorie	II. kategorie
<p>Okresní kolo</p> <p>DUBY, Georges: O lásce. In: DUBY, Georges: Vznešené paní z 12. století I. Brno 1999, s. 91 – 130. ISBN: 80-7108-135-3.</p> <p>FULDA, Anne. Ženy v čele státu: od Kleopatry po Alžbětu II. : umění vládnout. Překlad Helena BEGUIVINOVÁ. [Praha]: Bourdon, 2024. 347 stran. ISBN 978-80-7611-217-9.</p> <p>Jakou ženu vybrali pro reklamu?</p> <p>Potížistky. Dokumentární série o ženách iVysílání ČT</p> <p>+ literatura z předchozího kola</p>	<p>Okresní kolo</p> <p>DVOŘÁKOVÁ KANĚČKOVÁ, Eva - Výchova dívek v Čechách a na Moravě: školství v 19. století genderovou perspektivou. Eva Dvořáková Kaněčková. Vydání 1. Praha : Grada, 2020. 199 stran:faksimile; (Pedagogika) ISBN:978-80-271-1292-0.</p> <p>CHRISTINE-SOUKUPOVÁ, Věra. Kniha o městě dam. Kristina Pisánská ; překlad, úvodní studie a komentáře Věra Soukupová. Praha : Argo, 2018. 312 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace (některé barevné), faksimile ; (Memoria medii aevi ; svazek 26; Litteraria et poetica) [Přeloženo z francouzštiny] ISBN:978-80-257-2484-2</p> <p>Františka Plamínková: Pionýrka rovnosti - ČT edu - Česká televize</p> <p>Jak viděli ženu?</p> <p>+ literatura z předchozího kola</p>
I. kategorie	II. kategorie
<p>Krajské kolo</p> <p>ABRAMSOVÁ, Lynn.: Zrození moderní ženy.</p>	<p>Krajské kolo</p> <p>HOFFMANOVÁ, Jaroslava. Prvenství žen:</p>

<p>Evropa 1789-1918. Centrum pro studium demokracie a kultury 2005.</p> <p>BOCKOVÁ, Gisela – Ženy v evropských dějinách: od středověku do současnosti. Praha: Lidové noviny, 2007. ISBN: 978-80-7106-494-7.</p> <p>LE GOFF, Jacques.: Muži a ženy středověku. Vydání 1. Praha: Vyšehrad, 2013, 447 stran. ISBN 978-80-7429-377-1.</p> <p>Božena: Vlastní cestou, první a všem navzdory - ČT edu - Česká televize</p> <p>+ literatura z předchozích kola + beletrie: NĚMCOVÁ, Božena: Divá Bára a jiné dívky na útěku. Praha 2019.</p>	<p>ženy iniciativní, vzdělané a tvořivé. Jaroslava Hoffmannová. Vydání první Praha : Ústav T.G. Masaryka, o.p.s. : Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., 2016. 208 stran ISBN:978-80-86142-56-2; 978-80-87782-65-1</p> <p>LENDEROVÁ, Milena - BEZECNÝ, Zdeněk. Šlechtická korespondence jako pramen v gender history. Milena Lenderová, Zdeněk Bezecný. In: Dějiny žen, aneb, Evropská žena od středověku do poloviny 20. století v zasetí historiografie : (sborník příspěvků z IV. pardubického bienále 27.-28. dubna 2006)/ Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006 s. 525-532.</p> <p>PACHMANOVÁ, Martina a kol: Civilizovaná žena: ideál i paradox prvorepublikové vizuální kultury. Praha: 2021</p> <p>Odborný článek: Rozvoj vzdělávání žen na Moravě a ve Slezsku v 19. a na počátku 20. století</p> <p>+ literatura z předchozího kola + beletrie: MORNŠTAJNOVÁ, Alena: Hana. Brno 2017.</p>
<p>I. kategorie</p>	<p>II. kategorie</p>
<p>Celostátní kolo</p> <p>BAHENSKÁ, Marie.: Počátky emancipace žen v Čechách: Dívčí vzdělávání a ženské spolky v Praze v 19. století. Libri 2005.</p> <p>LENDEROVÁ, Milena - A ptáš se, knížko má: ženské deníky 19. století. Milena Lenderová. Praha : Triton, 2008. 355 s. : fotografie ISBN:978-80-7254-956-6.</p> <p>SULLEROT, Evelyne.: Krize rodiny. Karolinum 1999.</p> <p>Československá historie v příbězích každodenního života</p> <p>Ženský svět Národní knihovna České republiky Digitální knihovna Kramerius</p> <p>+ literatura z předchozích kol + beletrie:</p>	<p>Celostátní kolo</p> <p>KRÁL, Pavel - Muž a žena mezi přechodovými rituály rodinného života v raně novověkých pramenech. Král, Pavel. In: Společnost v zemích habsburské monarchie a její obraz v pramenech (1526-1740) / České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2006 s. 425-439.</p> <p>KŘÍŽOVÁ, Lenka. Milenky, manželky, matky: Podoby a proměny vztahu muže a ženy ve druhé polovině 19. století. Praha: Academia, 2025. ISBN: 978-80-200-3583-7.</p> <p>MUSILOVÁ, Dana: Z ženského pohledu: poslankyně a senátorky Národního shromáždění Československé republiky 1918-1939. České Budějovice 2007.</p>

<p>BRONTEÖVÁ, Charlotte: Jana Eyrová. Praha 2018.</p> <p>SEDLÁČKOVÁ, Andrea: Moje pařížská revoluce. Praha 2014.</p>	<p>Vyvlastněný hlas: proměny genderové kultury české společnosti 1948-1989. Hana Havelková, Libora Oates-Indruchová (eds.); další autorky a autoři: Petra Hanáková, Barbara Havelková, Kateřina Kolářová, Petra Klvačová, Jan Matonoha, Denisa Nečasová, Petr Roubal, Věra Sokolová, Veronika Šprincová, Ivan Vodochodský, Kateřina Zábrodská. Vydání první Praha : Sociologické nakladatelství, 2015. 512 stran : ilustrace (Post ; 14. svazek) [Hřbetní název: Vyvlastněný hlas] ISBN:978-80-7419-096-4</p> <p>Ženské listy Národní knihovna České republiky Digitální knihovna Kramerius</p> <p>+ literatura z předchozích kol + beletrie: VANČURA, Vladislav: Markéta Lazarová. Praha 2015. HORŇÁKOVÁ-CIVADE, Lenka: Grófka. Praha 2019.</p>
--	---